

Nyheter från Radiomuseet

Nr 186 juli 2024

Teknik och kultur i gemenskap

SAQ firar 100 år under Alexandersondagen den 30 juni 2024

Föreningen Alexander hälsar alla besökare välkomna till Alexandersondagen på Grimetons radiostation söndagen den 30 juni 2024, kl 10-16. I år kommer man att starta upp sändaren två gånger under dagen

1. Startupp 10.30 med sändning 11.00. (CEST)
2. Startupp 13,30 med sändning 14.00. (CEST)

Den som vill följa startupproceduren och sändningarna hemifrån kan göra det via denna länk:

<https://www.youtube.com/c/AlexanderSAQ>

En detaljerad information om hela programmet under Alexanderssondagen finns på:

<https://alexander.n.se/>

Mera information om 100-årsfirandet och allt som händer inom området kan man få här:

<https://grimeton.org/upplev-varldsarvet/>

Här går det att lyssna direkt till den utsända signalen på 17,3 kHz via sin dator:

<http://websdr.ewi.utwente.nl:8901/>

Vänföreningen Alexander

Vad händer i vår omgivning

Behöver vi en gång- och cykelbro?

Samrådsstart för ny gång- och cykelbro över älven.

Göteborgs stad planerar en ny gång- och cykelbro cirka 400 m från Radiomuseet, vilket kan påverka Radiomuseet i framtiden.

Enligt Göteborgs stads hemsida syftar detaljplanen till att förbättra tillgängligheten över Göta Älv för att stödja en växande och mer sammanhållen stadskärna på båda sidor av älven.

Bron avses att knyta ihop Hugo Hammars kaj som ligger ca 400 m från Radiomuseet med Packhuskajen på fastlandssidan, nära kasinot. Detta tillskott kommer att underlätta för både fotgängare och cyklister och göra det enklare att besöka Radiomuseet.

Du kan tycka till om detaljplanen från och med 29 maj till och med 13 augusti

Synpunkter kan lämnas senast 2024-08-13

För den som vill veta mer se:

<https://goteborg.se/wps/portal/aktuelltarkivet/aktuellt/68002fe1-1884-4cc0-8bfb-f1e522ea8cca>

Elisabeth Gårdbäck

Lars Lindskog

Välkommen till Gammelvala 2024 den 20-25 juli

Skicka ett mejl till info@radiomuseet.se om du vill höra mera och komma med!

Jeanette Nilsson och hela gänget på Radioverkstan

Radions historia i Sverige

Artikel från ICA-kuriren nr 12 2024

Text: Maggan Hägglund

Det sprakade och brusade runt om i Sverige för hundra år sedan och svors nog en del också. För det var inte helt enkelt att bygga sin egen radiomottagare och sedan lyckas få in några sändningar. Det var lite av ett vilda västern där nyfikna och tekniskt begåvade sände sina hemsnickrade radioprogram som enbart kunde avlyssnas lokalt.

Radiotjänst bildades 1924

Men det skulle komma att förändras. För 1924 bildades Radiotjänst AB som ansökte och beviljades ensamrätt för att sända rundradio, ett riksprogram som skulle nå hela Sverige.

Det blev väl lite si och så med det i början.

Inte hade man så bra på fötterna rent tekniskt – i början var man tvungna att ta hjälp av radioklubbarna som återutsände riksradios program. Och inte hade man så väldigt klart för sig vad man skulle sända i radion när man med pompa och ståt inledde hela äventyret på nyårsdagen 1925 med bland annat två gudstjänster, en ”dramatisk uppläsning” av August Strindbergs ”Till Damaskus” och Ouvertyren till Wagners Tannhäuser.

Radiotjänst själva deklarerade: *”Vår avsikt är att genom rundradioverksamheten skapa en kulturell institution i folkbildningsarbetets och folkuppfostrans tjänst”.*

Det var väldigt seriöst och duktigt de första åren med opera och klassisk musik och föreläsande professorer.

Men radion öppnade nya dörrar för många.

Öppnade ny värld

I en undersökning berättar ”Sonja”, uppvuxen i en 14-barnsfamilj i ett litet jord- och skogsbruk i Västergötland om hur revolutionerande radion var: *”Vi hade inte tid eller råd till några nöjen. Det var arbete med jord och djur morgon och kväll, söndag och vardag. Men radio hade vi tidigt. Och den öppnade en helt ny värld för oss, såväl som för alla som bodde på landet, helt avstängda från kontakt med bibliotek, teater, film, konst...”*

Radion sände i början bara några timmar per dag. Men i många familjer blev den redan på 20- och 30-talet en del i dagsrutinen. Man slängde i sig morgongröten till kapten Bertil Ugglas morgongymnastik och borstade tänderna till morgonandakten. Och kom hem lagom till TT – kvällens nyhetssändning.

Vissa varnade för vilka konsekvenser allt detta radiolyssnande kunde få. Skulle familjerna sluta att läsa högt för varandra och skulle man sluta lyssna inåt på sin själ.

Så småningom kom ”Radiolyssnarens uppslagsbok” där man kunde få en lektion i ”Konsten att lyssna på radio”: Man skulle lyssna uppmärksamt, läsa på om teaterpjäsen man skulle lyssna på, sätta sig in i ämnet för kvällens föredrag, inte anteckna under tiden man lyssnade men gärna skriva en sammanfattning efteråt.

Från föreläsning till samtal

Med åren skulle utbudet växa och tonen gå från föreläsande till samtalande.

Det är svårt för oss idag, som tar radion och informationsflödet för givet, att inse den revolution som radion utgjorde då. Få har uttryckt det bättre än författaren Harry Martinson som skrev ett brev till Radiotjänst 1931:

”Sedan en vecka har jag egen radio och slipper nu gå över till grannens och lyssna, vilket jag annars gjort i två år. Den är visserligen begagnad men trerörs och fin. Antennen har jag spänt ut i skogen till en jättegran. Denna jättegran har väl aldrig kunna drömt om att få förmedla en halv kontinents eterkonst in i öronen på en anspråkslös, men längtande skald.”

Några nedslag i vår radiohistoria

1924 Regeringen beslutar att ny-startade AB Radiotjänst, ägt av svenska pressen och radioindustrin, ska få ensamrätt på rundradiosändningar i Sverige.

1925 AB Radiotjänst startar sina sändningar 1 januari och sänder i en kanal, några timmar varje kväll. "Barnens brevlåda" startar 11 september och fortsatte i 47 år. Farbror Sven (Sven Jerring) blev en superkändis.

1927 Motala långvägsstation invigs, den är då Europas starkaste långvägsstation. Radions anrop ändras från "Hallå, hallå" till "Stockholm Motala"

1928 "Grammofontimmen" startar och blir omåttligt populär

1929 Kapten Bertil Uggla börja leda morgongymnastik.

1931 Radioföredrag hålls om allt från "Den svenska bonden" till "Den moderna världsbilden". Varje dag sänds tre väderleksrapporter och två nyhetssändningar.

1936 Radions dans- och underhållningsorkester under ledning av Sune Waldimir Engström bildas.

1937 "Dagens Eko" startar. Klockspel med Dagens dikt klockan 12 börjar sändas.

1938 Serien "Med Ludvig Nordström på husesyn. Föredrag och intervjuer." Uttrycket "Lort-Sverige" myntas och lyssnarna får veta att Småland lluktade gödsel, surnad, källare, ruttet vatten, unken luft...

Astrid Kindstrand läser nyheterna. Radio-tjänst växel blir nerringd av lyssnare som tyckte att det verkligen inte passade sig att en kvinna läser nyheter om krig och hemsgheter

1939-1945 Under andra världskriget spelar radion en viktig roll. Det är radion som kan förmedla nyheterna snabbast. När kriget bryter ut sänds krismeddelanden i radion.

1944 Anropet "Stockholm-Motala" ersätts av "Sveriges Radio". 6 juni är morgongymnastiken inställt och i en extra sändning meddelas att de allierade landsstigit i Normandie.

1946 "Frukostklubben", ett underhållningprogram med Sigge Fürst, startar. En figur i programmet var "Kaffe-Petter", en docka vars röst gjordes av buktalaren Curt Randelli.

1948 Husmorshalvtimmen startar och Per-Martin Hamberg startar frågesport efter amerikansk modell. "Tjugo frågor" med bland andra Astrid Lindgren, Stig Järrel och Kjell Stensson blir mycket omtyckt.

1951 Underhållningsprogrammet "Karusellen" med Lennart Hyland har premiär.

1955 Vi får en andra kanal, P2.

1956 "Sveriges bilradio" puttrar igång.

1959 Producenten vid Radiotjänst Tage Danielsson får en idé och startar "Sommar"-programmen som fortfarande sänds.

Farbror Sven med liten medarbetare

Astrid Kindstrand läser nyheterna och det blir protester...

Astrid Lindgren och gänget i "20 frågor".

1961 Melodiradion startar och "Radio Mosebacke" ett humorprogram med Hans Alfredson och Tage Danielsson som upphovsmän, har premiär.

1962 "Luncheonet", "Svensktoppen" och "Smoke Rings" startar. Nattradion drar igång.

1963 Kersti Adams-Ray leder "Drop-In", första programmet med popmusik. Hon leder sedan många populära program som "Kvällstoppen" och "Tioitopp". Vi får en tredje kanal, P3.

1965 "Melodikrysset" med signaturen "Ju mer vi är tillsammans" spelad av Russ Conway startar. Första programledare var Peter Granberg. Anders Eldeman med sin mjuka röst blev legendarisk under sina 26 år som programledare (1996-1922). Sedan tog Annika Jankell och Anna Charlotta Gunnarson över.

1968 "Ring så spelar vi" startar. Lyssnarna kan ringa in och önska låtar de vill höra i radio. Populäre Hasse Tellemar ledde programmet 1969-1988.

1977 Lokalradion startar. Idag är P4 störst

1979 Sveriges Radio upphör som programproducerande bolag och delas upp i ett moderbolag (Sveriges Radio) och fyra programproducerande dotterbolag, Sveriges Riksradio, Sveriges Lokalradio, Sveriges Utbildningsradio och Sveriges Television. Försök med närradio inleddes på 15 orter.

1986 Statsminister Olof Palme mördas. Därefter införs nyhetssändningar dygnet runt i radio.

1987 Lokalradion får en egen kanal, P4.

1987 Veteranen Ulf Elfving kliver in i studion och leder aktualitetsprogrammet "Efter tre" som får runt 2 miljoner lyssnare. Han började med att vinna en discjockeytävling, hallådde i melodi-radio och ledde "Svensktoppen" och "Upp till 13".

2013 Radiobranchen går över till att mäta lyssnarsiffror med PPM-systemet. Enligt detta har Sveriges Radio fem miljoner dagliga lyssnare.

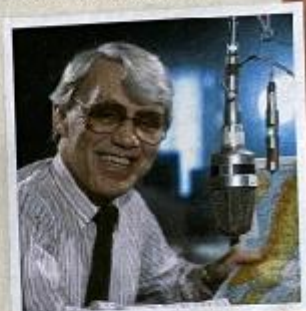
2016 Radioteatern som funnits med sedan 1929 och haft många mångkunniga chefer – som till exempel Hjalmar Gullberg (1936-1950) byter namn till Sveriges Radio Drama. Nuvarande chef Doreen Kanter.

2017 P3 Historia med Cecilia Düringer börjar dra storpublik med sitt dramatiska sätt att levandegöra historia.

2019 Den 1 januari infördes en ny finansieringsform som innebär att public service i Sverige numera finansieras genom en public service-avgift som tas in via skattsedeln.

Populärt från Mosebacke.

"Varifrån ringer du?" – kanske Hasse Tellemars vanligaste fråga.

Ulf Elfving började som dj

Källor "Nu har det banne mig gått för långt i Arga brev till radionämnden" av Mattias Boström, Martin Kristenson, Fredrik af Trampe. "Kära lyssnare. Radion som sällskap", av Ylva Mårtens "Finrummet och lekstugan, Kultur- och underhållningsprogram i svensk radio och TV" av Dag Nordmark "Stockholm-Motala. Radio i Sverige från 20-tal till 50-tal" av Gunnar Hallingberg. "Radolyssnarens uppslagsbok" av John Schröder.

Farbror Sven med en av sina yngre medarbetare.
Foton: SVT/TT

Astrid Lindgren, Kjell Stensson och Stig Järrel.

Tipstack till Anders Dahlgren

Rundvisning för en synskadad besökare

För någon tid sedan fick Radiomuseet besök av ett trevligt norskt par där båda arbetade på en privat radiostation i Norge. Kvinnan arbetade vid ett mixerbord och skötte ljudet på stationen. Det klarade hon utmärkt bra trots att hon var totalt blind. Hon var mycket kunnig och ställde massor av frågor som jag försökte besvara.

Vi gick alla tre tillsammans runt i museet och där var mycket som hon ville se. Något som bland annat intresserade henne var att få se vår kristallmottagare i drift. När vi kom till audioavdelningen fastnade hon givetvis vid vårt norsktillverkade röda mixerbord av fabrikat Tore Seem, som har använts vid Sveriges Radio.

Hon frågade om vi hade en Neumannmikrofon för en sådan ville hon se. Det hade vi ju så jag plockade fram vår fina nyrenoverade mikrofon ur glasskåpet. Hon såg den med hjälp av sina mjuka fingrar. Man märkte att hon njöt och hur lycklig hon blev.

För min del blev denna rundvisning med en improviserad syntolkning en helt ny erfarenhet. Vi kanske skulle be någon utbildad syntolk om hjälp att få tips om hur man kan göra en intressant syntolkad rundvisning av Radiomuseet.

Lars Lindskog

Hur skarvar man trådar till trådspelaren (2)

Här har vi fått två förslag!

Vi har en trådspelare på museet, som vi kan spela upp trådspelningar på. Ibland händer det att tråden går av. Hur kan man då skarva ihop tråden igen så att det inspelade materialet kan räddas? Skarven måste ju sedan kunna passera ljudhuvudet utan att tråden går av igen. Här presenteras två olika metoder:

Tore Andersson hittade en mycket läsvärd artikel om detta i **Populär Radio nr 2 från 1949** som **AEF** (Arboga Elektronikhistoriska Förening) har skannat in och som kan laddas ned från deras hemsida via länken:

<https://www.aef.se/Amatortidningar/Amatortidningar.htm>

Där står det att man kan laga en tråd som har gått av i en trådspelare på följande vis:

Värm de båda ändarna med en låga från en tändsticka så de blir avhårdade och mjuka. Knyt sedan ihop de två ändarna så att det blir en liten lagningsknut. Denna knut klarar att passera ljudhuvudet om det är halvöppet och inte av den slutna typen, som dock är mer ovanlig.

Intressant är även trådens höga hastighet i en trådspelare som är 61 alternativt 76 cm/sekund beroende på modell. Detta kan jämföras med bandet i en bandspelare där den högsta inställbara hastigheten ofta är 19,1 cm/sekund.

Bertil Frodin och har hittat ett annat råd i manualen till Skantic Magnefon. Sture Karlsson som hade en Luxor Mignon, skriver att han har ett svagt minne av att man skulle skarva tråden med en kärringknut och dra åt ganska hårt. Dessutom fick man nog med en liten sax som inte var magnetisk för att klippa av ändarna så att cirka en millimeter återstod. Ofta höll skarvarna bra. Observera att det inte fungerar med råbandsknop som är snarlika. Enligt det rådet behöver man inte värma eller avhärda tråden först.

Kärringknop bör användas

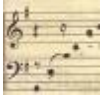
Råbandsknop bör inte användas

Jag har nu testat att skarva med en kärringknop och fått den att fungera bra. En sådan går inte upp till skillnad från en råbandsknop. **Lars Lindskog**

Kalendarium under 2024

20-25/7	Gammelvåla
7-8/9	Öppet hus under kulturarvsdagarna
14/9 lördag,	Höstmöte kl.1200
26-29/9	Bokmässan
7/12 lördag,	Vintermöte kl.1200

Vad är Post Modern Jukebox, PMJ?

Vi som har kommit upp i åren förundrar oss inte sällan över de musikstilar som dagens unga generation njuter av. Ibland saknar man glädjen i musiken! Modern popp är stånkig och bullrig men det svänger ju inte om den. Det spritter inte i benen när man hör den så att man bara vill upp och dansa eller röra på sig vilket ju rimligen borde höra ungdomen till? Eller? Lyssna bara på låtarna från Eurovisionsfestivalen i Malmö. Blir man glad när man hör dessa? Inte särskilt!

I Nyheter från Radiomuseet har vi haft med en länk från en jitterbugtävling på Nalen år 1948. Där hade man garanterat roligt – det syns och hörs lång väg. Se och lyssna på detta!

<https://www.filmarkivet.se/movies/jitterbug-degeneration-eller-livsgladje/>

Så öppnade Elisabeth Gårdbäck mina öron för **PMJ**, som inte är namnet på någon sjukdom eller annan åkomma utan faktiskt några unga människors helt sunda reaktion på tillståndet inom dagens popmusik. Man framför den med de klassiska jazzinstrumenten: piano, trummor, kontrabas, klarinett, saxofon och gitarr. Alltså med helt akustiska instrument vilket låter fint. Elisabeth letade fram denna information om **PMJ** via openAI:

Välkommen till en värld där dagens hits tar en tidsresa tillbaka med Postmodern Jukebox, eller PMJ som de också kallas ett musikkollektiv, grundat av Scott Bradlee 2011 i en källare i Queens, New York, har blivit berömt för sina kreativa tolkningar av moderna poplåtar i äldre musikstilar där moderna låtar omvandlades till svängiga jazz- och swingnummer.

Olika sångare och musiker hoppar in och ut i PMJ, med Scott Bradlee som den konstanta kreativa hjärnan bakom pianot. Genom åren har vi fått se talanger som Haley Reinhart, Morgan James och Robyn Adele Anderson ge nya liv till moderna melodier. Tack vare deras unika stil har PMJ inte bara lockat miljontals tittare på YouTube, de har också charmat publik världen över på sina internationella turnéer.

Ja, visst är man väl på rätt väg? Prova själv! Tacksam för synpunkter!

Lars Lindskog

Stort tack till Elisabeth Gårdbäck

<https://www.youtube.com/c/postmodernjukebox/playlists>

Här svänger det bra!

https://www.youtube.com/watch?v=aLnZ1NQm2uk&list=PLJZH8sevmMq6VdqRwjSmFDDI5r5U_thQc

Nytt användningsområde för din AM-radio:

Lyssna på störningar!

Allt eftersom AM-sändningarna upphör så får man väl använda sin AM-mottagare till något annat.

För ägaren till en självkörande gräsklippare föreslås i denna video att man enkelt kan finna eventuella avbrott i ledningen som begränsar ytan som skall klippas. Man utnyttjar sig bara av störningarna som denna ledning sänder ut när den är hel. Är det tyst så är det avbrott! Här följer är en instruktion:

Husqvarna Automower® - Hitta kabelbrott med AM-radio - OBS! Kabeln behöver inte skalas
<https://www.youtube.com/watch?v=rkB0PsUufd8>

Men om man nu inte gillar störningar vad gör man då?

FANTOMANTENNEN

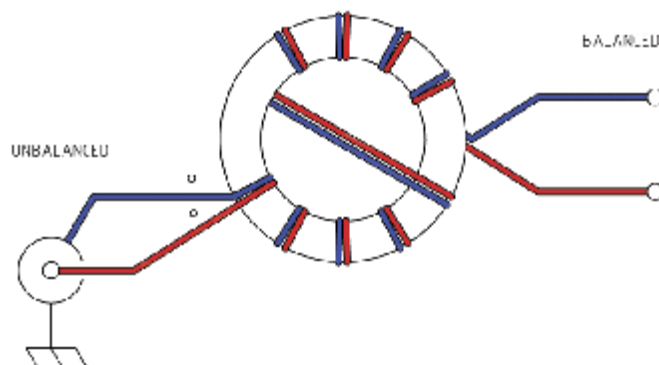
TFAE:s Fantomantenn är en effektiv inomhusantenn med förmåga att sila bort störningar. Den har många av utomhusantennens fördelar. Men det tar inte mera än ett par minuter att sätta upp Fantomantennen och den kostar **bara 6:50**

Rekvirera mot postförskott (varvid porto tillkommer).

T F A E, - Box 3137 - Stockholm 3

Låter lite för bra för att vara helt sant kanske? En störningsfri antenn måste väl vara någon slags balanserad antenn med två insignaler. Jag har testat något liknande - bara en trådslinga runt rummet och en toroidspolkärna som konverterar från balanserat till obalanserat - alltså till en standard entrådsingång och med en jordlutning till mottagaren. Detta reducerade lokala störningar markant.

Hans "Masse" Andersson

Besök Varvshistoriska Föreningen

Varvshistoriska Föreningen i Göteborg är en ideell förening som har som mål att bevara och sprida kunskapen om storvarvsepoken i Göteborg, varvens verksamhet var en starkt bidragande till att Göteborgs blev en stor och viktig industristad i Sverige och i världen.

Vi finns på Götaverkenområdet, du är välkommen att besöka vår utställning på våra *Öppet husdagar* och vi ser gärna att du blir medlem för att stötta vår verksamhet. Se aktuell information på vår hemsida: <https://www.varvshistoriska.se/>

Vi har öppet hus följande dagar i höst

Onsdag den 18/9 kl 11-19

Onsdag den 16/10 kl 11-19

Onsdag den 13/11 kl 11-19

Kontakt: Monica Pettersson Tel 031-510207 måndag till fredag , kl 9-13

Adress: Varvshistoriska föreningen i Göteborg

Anders Carlssons gata 11

Mail: varvshistoriskagbg@telia.com.

Film om Johnny Cash

Mitt namn är Dag Ösgård. Tillsammans med min kollega, fotograf Stefan Källstigen arbetar jag med en film om Johnny Cash spelning på Österåkeranstalten 1972".

Projektet påbörjades redan 2016 och vi hann göra en fantastisk intervju med SR:s ljudtekniker Göte Nilsson som spelade in konserten tillsammans med Christer Grewin. Inspelningen kom sedan att släppas på LP:n "Johnny Cash på Österåker".

Göte Nilsson har tyvärr sedan dess gått bort. Göte nämnde att Sveriges radios inspelningsbuss var helt ny när detta ägde rum. De hade bara hunnit spela in någon enstaka konsert innan Johnny Cash på Österåker. Jag undrar om någon har eller vet var man kan hitta bilder eller filmer av den bussen eller någon liknande buss samt från dess interiör?

Mejla gärna till

dagosgard@gmail.com

Vänligen,

Dag Ösgård

073 626 96 76

PS. Johnny Cash (1932-2003) var en amerikansk countrysångare, som slog igen på 1950-talet och som även besökte Sverige. DS.

Gothia Cup!

Världens största fotbollsturnering för ungdomar 14-20 juli 2024.
1903 lag från 77 länder spelar 3621 matcher i Göteborg.

<https://gothiacup.se/sv/>

Föredrag om Radion

Lars Jonssons föredrag under sommarmötet den 8 juni om sitt liv på Sveriges Radio finns nu tillgängligt att se och höra på via en zoominspelning på den interna hemsidan.

Du som är medlem kan bara gå in på radiomuseet.se och där logga in på medlemssidan och därefter på **föredrag på Radiomuseet** så hittar du Lars Jonssons föredrag där.

Om du inte redan är medlem så kan du enkelt bli det via länken:

<https://radiomuseet.se/medlemskap/bli-medlem-i-radiohistoriska-foreningen-i-vastsverige/>

Rundvandring på Radiomuseet

En verkligen professionellt gjord film skapad av journalisten Yuriy Novostavskiy från Ukraina i augusti 2017 under ett besök på Radiomuseet. Här är länken och filmen:

https://www.youtube.com/watch?v=Q8_TIM2rbPM

Yuriy Novostavskiy

yuriy@novostavskiy.kiev.ua

Radiomuseet på youtube

Här finns antennbytet och andra sevärda youtubefilmer

Genom åren har det tillkommit en rad med youtubefilmer från Radiomuseet, som Viktor Ohlsson har lagt in lätt åtkomliga från vår hemsida eller direkt via denna länk:

<https://radiomuseet.se/youtubefilmer-om-radiomuseet-i-goteborg/>

Radiomuseets youtubekanal

På Radiomuseets nya youtubekanal återfinner man bl. a. GP:s åtta minuter långa och rejält påkostade nyårsfyrverkeri, helt suveränt filmad av Viktor Olsson.

<https://www.youtube.com/@radiomuseet3586>

Hur bildades Radiomuseet i Göteborg?

Föreningen Amatörradiohistoriska föreningen i Västsverige bildades vid en av SSA, Föreningen Sveriges Sändare Amatörer, anordnad konferens på Industrimuseet i Göteborg 1983-12-03.

Initiativtagare till föreningen var Ulf Sjärdén, Erik Bergsten och Bo Stjernberg, samtliga radioamatörer. De kontaktade Industrimuseets dåvarande chef Ingegerd Särllvik, chefen för Televerket Radio i Västra Sverige Edgar Tobiasson, Veine Andersson från Tateco, och andra radioamatörer från de västsvenska länen vilka alla ställde sig positiva till förslaget till en amatörradiohistorisk förening.

Föreningens förste ordförande blev Erik Bergsten. Erik var ju känd i hela landet som populär programledare för Tekniskt Magasin i TV som sändes under 30 års från 1957 fram till 1987 då Erik gick i pension.

Museet fick sin första utställning i Göteborgs Industrihistoriska Museums lokaler vid Åvägen 24 på Gårda. När så detta museum år 1993 gick upp i Göteborgs stadsmuseum fick Radiomuseet söka sig andra lokaler och det blev på Lindholmen och Anders Carlssons gata 2. Eftersom det nya museets verksamhet breddades till att omfatta även rundradio, television, fartygsradio, militärradio och mätinstrument byttes namnet till Radiohistoriska föreningen i Västsverige. Invigningen av det nya museet ägde rum den 5 mars 1994.

Lars Lindskog

lars@lalind.se

Här är några glimtar från invigningen av Radiomuseet för 29 år sedan

Carl-Axel Wannerskog intervjuas i västnytt på Radiomuseets invigningsdag 1994-03-05

https://youtu.be/_VLpgn45IW0

Robert Wallander intervjuas dagen före invigningen

https://youtu.be/YE8TihSIL_A

Hans Börjesson intervjuas dagen innan invigningen

<https://youtu.be/TXKF3ZiONo0k>

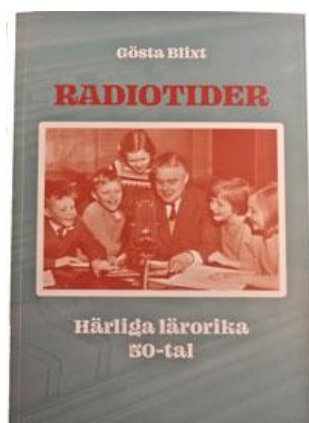
Kom med och bli medlem

Bli medlem i Radiohistoriska föreningen som driver Radiomuseet i Göteborg!

Här är länken:

<https://radiomuseet.se/medlemskap/bli-medlem-i-radiohistoriska-foreningen-i-vastsverige/>

Härliga Lärorika 50-tal

Svordomar på plastband när radion var ung

Hur var det att göra radioprogram på den gamla goda tiden? Både knepigt och fröjdefullt enligt en nyutkommen bok, Radiotider av Gösta Blixt.

Manuset till Radiotider låg i en låda i 30 år innan det nu publicerats. Gösta Blixt arbetade med radio för barn och ungdom under dess storhetstid på 50-talet. Han ger en bild av en härlig pionjärtid, där tekniska svårigheter var till för att övervinnas.

Det fanns en enda radiokanal i Sverige, som alla lyssnade på. Direktsända program från Radiotjänsts studio var det som gällde. Att spela in någon annanstans var ett stort företag som krävde inspelningsbil och tekniker. Först spelades in på lackskivor men sedan kom magnetband av plast, som kunde klippas och redigeras. Det var en revolution, men banden var dyra och måste hushållas med.

När Gösta för skolradion skulle göra en intervju med den dåtida kändisen Starke Arvid Andersson, lyckades han utverka magnetband. Det var tur eftersom Arvid svor i varje mening. Svordomarna klipptes bort men sparades på ett särskilt band. Banden förväxlades och det var svordomarna som spelades upp för Sveriges skolbarn.

När Gösta Blixt skriver om inspelningar han minns passerar många kända namn revy men han lyfter också fram medarbetare i det fördolda, till exempel sekreterare och tekniker som förblev okända för radiolyssnarna.

En högaktuell programidé som kläcktes på den tiden är Adventskalendern. Och när Gösta Blixt efter radiotiden blev barn-TV-chef, tog han beslutet att fortsätta sända Kalles Ankas jul på julafton i TV. Programmet var ifrågasatt på den tiden men Göstas egna barn fick ett avgörande ord med i laget – till Kalles favör. Det är fröjd och pionjärglädje över de gamla radiotiderna. Gösta Blixt saknade dock någon gång sitt älskade tidigare jobb som skollärare på landet. Och det han verkligen ångrade var att han filade bort sin breda värmländska när han kom till radion.

Boken är publicerad av Göstas dotter Margareta Beckerus via Förlags AB Björnen och kan där köpas för 140:- www.bjornen.se .

Inspelningsbil

Radion i mitt liv

Under sommarmötet den 11 juni 2022 presenterade Elin Franzén sin avhandling som handlar om radiolyssnandet och bygger på omkring 200 personers förmedlade radioerfarenheter. Som medlem i Radiohistoriska föreningen kan du gå in via Radiomuseets hemsidan och lyssna till föredraget.

Hennes bok kan laddas ned i pdf-format via följande adress:

http://mediehistorisktarkiv.se/wp-content/uploads/2021/10/franz%C3%A9n_radio.pdf

Om boken inte kommer upp direkt så ligger den under **Oktober 2021** i arkivet

Svensksändarna

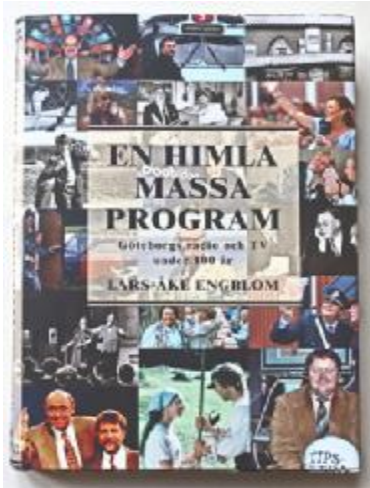
Denna bok sammanställd av Stig Granfeldt handlar om radiosändningar på svenska från utlandet. Boken är utgiven av Sveriges DX-förbund med stöd av bl.a. Johan Berglunds minnesfond och Radiostiftelsen.

Radiosändningarna på svenska som hade sin höjdpunkt på 50, 60 och 70-talen har idag upphört helt och hållet. Man skulle kunna tro att motsvarande program skulle ha ersatts av internetsändningar, men så är inte fallet. Information från utlandet förmedlas numera av utrikeskorrespondenter från våra svenska dagstidningar och etermedier och inte av ländernas egna nyhetsförmedlare.

För 300:- erhåller man medlemskap i Sveriges DX-förbund + denna bok samt medlemstidningen DX-Aktuellt i pdf-format. Önskas medlemstidningen DX-Aktuellt i pappersformat är priset 375:- Detta går att beställa här:

https://dxkop.sdx.se/?fbclid=IwAR0gnozJNwCtJmt58iFp_OzahSxYNIjPBAnfLV21ZI8sFrpBMlu0fHCz-G4

Radio och TV från Göteborg

I en spännande bok skildrar Lars-Åke Engblom Göteborgs Radio och TV under 100 år. Boken som är på 264 sidor berättar om vad som hände inom detta område alltsedan 1920-talet fram till våra dagar och det är verkligen otroligt mycket.

Lars-Åke Engblom har arbetat som journalist och producent vid SR/SVT i Göteborg och var under åren 2002-2010 professor i medie- och kommunikationsvetenskap vid Jönköpings högskola.

Boken är utgiven av Universus Academic Press år 2020 och finns att köpa via Adlibris för 240:-

Radiotjänst 1925-30

Artikel av Peter Dahlén, professor i medievetenskap vid universitetet i Bergen, som handlar om de första åren då radioprogrammen inte kunde spelas in utan allt fick sändas direkt.

https://www.nordicom.gu.se/sites/default/files/kapitel-pdf/dahlen_0.pdf

Mediehistorisk årsbok 2024

I nyutkomna Mediehistorisk Årsbok 2024 skriver Peter Dahlén om den första svenska radioutsändningen av en kunglig begravning.

Den 4 april 1930 avled drottning Victoria, kung Gustaf V:s gemål, i Villa Svezia i Rom. Hur den svenska radion agerade vid dödsbudet – detta var den första kunglighet som avlidit sedan radiostarten 1925 – samt hur utsändningen av begravningen i Riddarholmskyrkan gick till skriver Peter Dahlén om i Mediehistorisk Årsbok 2024, som här kan läsas i sin helhet.

https://www.mediehistoria.se/wpcontent/uploads/2024/05/Mediehistorisk_arsbok2024_digitalpublicering.pdf

Denna förening är värd en stor eloge för att ha skannat in många ovärderliga radiotekniska tidsskrifter från 1920- och 30-talen d.v.s. just den tid då rundradion utvecklades explosionsartat och då även icke tekniska tidningar informerade om hur man själv kunde lösa sitt behov av att kunna lyssna på rundradiosändningar från när och fjärran till en överkomlig kostnad.

Idag har AEF skannat in tidskrifter ända fram till sekelskiftet.

<https://www.aef.se/Amatortidningar/Amatortidningar.htm>

Extrakt – forskning för ett hållbart samhälle

Aktuella artiklar

Vindkraftverk drabbar inte turismen

Regeringens bilskrotningspremie döms ut

FN-chefen efterlyser förbud mot fossilreklam

Så kan klimatförändringar påverka hjärnan

extrakt@formas.se

Museibutiken

Bo Carlsson, som är ansvarig för museibutiken på Radiomuseet, finns normalt tillgänglig under eftermiddagar, vardagar. På onsdagar är det öppet 13-17. Andra tider kommer affären bara att kunna öppnas om det finns funktionärer som har tid att vara med.

Bo Carlsson

bo.carlsson@bredband2.com

Telefon: 070-630 75 68

Dubblettböcker från biblioteket till salu

Det finns en lång rad dubblettböcker till salu billigt på Radiomuseets bibliotek. Du återfinner dessa via följande länk:

<https://radiomuseet.se/bocker-till-salu/>

Allt kan beställas via info@radiomuseet.se eller direkt från mig.

Lars Quiding

larsq@bahnhof.se

Stenkakor till salu

Radiomuseet har åter fått in många 78-varvsskivor. Vi arkiverar och registrerar dessa i vår databas där de är sökbara, Antalet registrerade skivor är idag är 3050 stycken. De dubbletter vi får in säljer vi för 20:- per styck.

Hela samlingen med 78-varvsskivor är sökbara i databasen:

<https://radiomuseet.se/radiomuseets-databaser/>

De 78-varvsskivor som ligger ute till försäljning kan sökas via

<https://radiomuseet.se/78-varvsskivor-till-salu/>

Dessutom har vi ett flertal dubbletter på 78-varvsskivor som tillhör arméstabens kurs i radiosignalering (morse). Dessa skivor skänker vi bort om det om någon som vill ha dem hör av sig. Annars kommer de att kastas senare i vår.”

OBS:

Vi sänder inga grammofonskivor per post utan dessa måste avhämtas på museet.

Vi lägger inte ut inspelad musik av upphovsrättsliga skäl men den kan avnjutas via vår besöksdator på museet.

Viktor Ohlsson

viktor.ohlsson@von.pp.se

Hjälp med reparationer

Christer Aronsson i Lindome

Jag driver sedan starten 1981 min firma, Lindome Radio & TV-service, i Lindome söder om Mölndal och utför reparationer och service på det mesta inom elektronik, Jag har stor erfarenhet av äldre och nyare radioapparater, stereo, HiFi, skivspelare, bandspelare, video, PA och gitarrförstärkare men reparerar inte platt-TV.

Tel: 031-795 31 10, Mobil: 0736-743103, E-post: lindome.radio@telia.com

Mats Larsson i Väröbacka

Mats Radio & TV Service utanför Varberg. Företaget arbetar med radio och TV-reparationer. Mats beskriver sig själv som envis och noggrann och vill att allt skall fungera.

Det går att kontakta Mats Larsson via telefon **070 351 47 75** eller via e-post: MRTV@tek.com

KOM ALDRIG MED OANMÄLDA GÅVOR TILL RADIOMUSEET

Electrokit Sweden AB

Elektronikbutik i Malmö, Sverige

Adress: Västkustvägen 7, 211 24 Malmö

Telefon: 040-29 87 60

Svalander Audio AB

Grammofonnålar, pickuper och mycket annat

www.svalander.se

Tema Elektronik

Tema Elektroniks butik är belägen på Nordostpassagen 7 i Göteborg, där har den legat alltsedan starten 1983. Under dessa år har vi levererat elektronikkomponenter och alla typer av tillbehör därtill.

Till oss vänder sig företag, skolor, kommun och privatpersoner både via butiken och per postorder. Idag lagerförs 13500 artiklar och hittar du inte vad du söker är du välkommen att kontakta oss - via våra leverantörer har vi tillgång till ett mycket stort antal produkter.

Tema Elektronik Technica AB, Nordostpassagen 7, 413 11 Göteborg Telefon 031-428690,
E-post: magnus@temaelektronik.se Öppettider: vardagar 09:00 – 17.00

Elektrolytkondensatorer mm säljs av

LH Musik & Audio AB

Atlasvägen 55, NACKA

08-718 00 16 Öppet 10-15 vardagar

lhmusik@gmail.com

HIFI Stället

HiFi utrustning, tuners och ljudtillbehör i Göteborg. Medlemmar i Radiomuseet Göteborg erbjuds 20% rabatt på ordinarie sortiment. **031 13 35 35**, info@hifistallet.se, <https://www.hifistallet.se/>
Kontakt: Christofer Bengtsson Dahm

Hjälp med mediaöverföringar

Min butik RE*STORED i Spinneriet Lindome har nu ny adress Göteborgsvägen 473 i Kungsbacka. Vi är ombud för Uppsala Bildteknik och kan erbjuda deras tjänsteutbud i Västsverige. Bland Uppsala Bildtekniks kunder finns filmbolag och museum och företaget har fått Bäst i Test av tidningen Ljud & Bild för sin överföring av smalfilm. RE*STORED beräknar pris, hjälper dig till rätt val och transporterar filmerna personligen till och från labbet i Uppsala. Vi överför även videoband, diabilder och ljudband. Företag, föreningar och andra organisationer kan anlita oss för att berätta och visa vad man kan göra med gammal film och varför man inte bör vänta längre. Ta gärna en titt på vår hemsida, ring 0700-928052, e-posta till info@restored.se och besök oss i butiken i Kungsbacka. Den ligger efter Gamla Riksvägen c:a 2 km. från Freeport i riktning mot Lindome.

Sven Östlind Hemsida: www.restored.se

BEVARA DINA MINNEN!

Överför dina äldre ljud- och videoinspelningar med familj, släkt och vänner till CD eller DVD. Det är ofta en uppskattad present. Vi på Sveriges Ljudmigreringscentrum arbetar med att bevara svenskt kulturarv. Vi hjälper dig gärna att överföra dina inspelningar till CD, DVD eller annat digitalt format för att bevara dem in i framtiden.

PRIS-EXEMPEL 2009

Video till DVD

Har du VHS, VHS-C, SVHS, Hi-8, Video-8 eller filmer i andra format från bröllop, dop, skolavslutningar, resor eller andra aktiviteter som du önskar få överförda till DVD?

PRIS FRÅN 100 KRONOR/BAND

Ljudinspelningar till CD

Har du ljudinspelningar på kassetband, rullband, tråd, DAT eller annan äldre teknik som du skulle vilja överföra till CD?

PRIS-EXEMPEL:
KASSETTBAND 60 MIN TILL CD - 120 KRONOR
RULLBAND TILL CD FRÅN 250 KRONOR

Varje band gäller för en enda inspelning.

www.ljudmigrering.se

SLC
Sveriges Ljudmigreringscentrum

Sveinövägen 10
553 50 Västerås
Telefon: 0490 - 747 40
info@ljudmigrering.se www.ljudmigrering.se

BGA Videoproduktion

- Ett familjeföretag sedan 1993

bgaofotobutik.se | bgaofotocenter.se | Skriv ut |

Frågor & svar | Om oss | Prislista | Butiker | Kontakta | Nöjda kunder | Framkalla bilder

Smalfilm/Super 8 / III
DVD/USB

Videoband (VHS)
III DVD/USB

Dialbilder/legaty
III DVD/USB

Ljudband
III CD/USB

Videoband (VHS) till DVD

Låt oss bevara dina bästa minnen

Vi på BGA Videoproduktion AB är experter på att göra om gamla videoband till DVD eller USB-minnen. Varje år vänder sig tusentals familjer till oss för att få hjälp med sina VHS, Hi8 & miniDV. Gör det du också!

Hur du gör för att anlita oss

Vårt motto är att det ska vara enkelt att göra om sina videoband till DVD eller annat digitalt format. Det enda du behöver göra är att ta med dina filmer till vår närmaste butik. På plats i butiken går vi tillsammans med dig igenom allt du behöver veta. Du får alltid ett kostnadsförslag när du lämnar ditt material till oss. -Hitta närmaste butik-

Ovanlig bandtyp? Inga problem...

Det spelar ingen roll vad du har för typ av videoband. Vi tar emot (nästan) alla format som har funnits på marknaden.

Exempel på format vi hanterar:

8mm, Betacam SP, Betacam SX, Betamax, Digital8, Digital Betacam, DVCAM, HDV, Hi8, microMV, miniDV, MPEG IMX, U-matic, Video8, Video 2000, VHS-C, VHS & S-VHS.

Läs mer...

- [Beställningsinformation](#)
- [Hitta till DVD & USB](#)
- [Räntefri avbetalning](#)

Frågor?

☎ 010-10 19 160

Vardagar 9 - 18

Lördagar 9 - 15

Vi som svarar på dina frågor

Besök närmaste butik

- [Gävle](#)
- [Göteborg](#)
- [Jönköping](#)
- [Malmö](#)

Söker du radioscheman?

Medlemmar hämtar hem inskannade scheman från Radiomuseets hemsida

Serviceinformation finns från följande tillverkare: Luxor, Radiola, Centrum, Kungs, Aga, Concerton samt fartygsradio är nu inskannade och tillgängliga digitalt. Medlemmar i Radiohistoriska Föreningen i Västsverige har full tillgång till informationen via den interna medlemsidan på: <https://radiomuseet.se/intern-medlemsida/>
Login hittar Du på ditt medlemskort.

Om du inte är medlem kan du se hur du blir det via länken nedan:

<https://radiomuseet.se/medlemskap/>

De inskannade servicehandböckerna finns tillgängliga för medlemmar via den interna medlemsidan, men också för övriga via Områden / Rundradio/ Servicehandböcker. De som inte är medlemmar kommer dock inte åt beskrivningar och kretsscheman. För att komma åt dem måste man kunna logga in på den interna medlemsidan.

Nu kan man också söka på serviceinformationen i en sökruta överst på sidan. Där kan man få träff på även det som inte är inskannat. Man kan också begränsa sökningen till inskannat material.

Servicehandböcker

Sök efter serviceinformation. Om "PDF" är markerad får man endast träff på de typer där inskannad information finns.

Fabr: Typ: PDF:

Eller klicka på [pärmarna nedan](#). Där finns endast de typer där det finns inskannade dokument. Beskrivningar och scheman är endast tillgängliga online för medlemmar. Om du inte redan är medlem kan du klicka [här](#) för att se hur du blir det.

Om man vill ha information som inte är inskannad, eller om man inte är medlem, så kan man kontakta museet för hjälp med att kopiera den mot ersättning. För att komma åt inskannade beskrivningar och scheman är medlemskap att rekommendera. Då stödjer du också museets verksamhet.

Nils Pihlgren / Lars Quiding / Viktor Ohlsson

Antique Radios

Schematics, Pictures – För medlemmar i Radiomuseum.

www.radiomuseum.org

En bra holländsk hemsida

För den som söker ett radioschema till en radio så finns det en site där man kan ladda ned ett sådant utan kostnad. Det enda man behöver göra är att registrera sig. Siten innehåller kanske inte så många svensktillverkade apparater men desto flera från kontinenten. <http://www.radiotechniek.nl/>

Scheman från Amerikanska radioapparater

Här hittar man massor av scheman från Amerikanska radiotillverkare

<http://www.nostalgiaair.org/Resources/>

Tipstack till Masse Andersson

Application Notes från Sylvania 1960

https://frank.pocnet.net/other/Sylvania/Sylvania_ElectronTubeApplicationNotes_1960.pdf

Följ Radiomuseet på Facebook

Jeanette Nilsson och Matts Brunnegård är våra två mycket aktiva redaktörer för Radiomuseets faceboksida. Deras inlägg kommer nu även direkt in på Radiomuseets hemsida och kan därigenom nå ändå fler läsare.

Jeanette och Matts kan vi nå här:

Jeanette Nilsson
jeanette62373@hotmail.com

Matts Brunnegård
gjutaren26@gmail.com

Länk till Facebook: <https://www.facebook.com/Radiomuseet-136495834874/>

Nyheter från Radiomuseet

Deadline för augustinumret nr 187 är den 15 juli 2024.

Välkommen med bilder, kommentarer och inlägg till Nyheter från Radiomuseet!
Vidarebefordra gärna Nyheter från Radiomuseet till vänner och bekanta.

Sök tidigare nummer av Nyheter från Radiomuseet:

<https://radiomuseet.se/nfr/>

Lars Lindskog

lars@lalind.se

Audionen

Audionen utkommer med fyra nummer per år och distribueras på samma sätt som Nyheter från Radiomuseet via e-post i pdf-format till samtliga medlemmar. De medlemmar som saknar e-postadress får automatiskt Audionen i pappersformat hem till sin brevlåda.

Deadline för Audionen nr 3 / 2024 är den 6 augusti.

Jeanette Nilsson

audionen@radiomuseet.se

Följ Radiomuseet på instagram

Matts Brunnegård ansvarar för Radiomuseets instagramkonto. Har du någon bild till vårt konto så sänd den gärna med en kommentar till mig.

Matts Brunnegård

gjutaren26@gmail.com

Länk till instagramkontot

https://www.instagram.com/radiomuseet_goteborg/

Kloka ord

Detta är en praktisk armékniv från Romartiden (201-300 e.Kr.). Den har en sked, kniv, gaffel, spik, spatel och plock som gör att användaren även kan rengöra mellan tänderna. Det var en del av utrustningen för romerska legioner. Denna vikbara ätpryl har en tredelad gaffel, en sked, en spatel, en hacka, en spik och en järnkniv som har eroderat bort. Det finns ett gångjärn för att varje föremål ska kunna vikas ut när det behövs, eller vikas bort för att lätt kunna transportera det. Spiken kan ha hjälpt till att utvinna köttet från sniglar, och spateln för att skrapa ur smalhalsade flaskor. Några har till och med föreslagit att plocket med den lilla skeden på slutet kunde ha använts för att få bort öronvax. Material: Silver och järn

© Fitzwilliam-museet

Tipstack till Elisabeth Gårdbäck

Lars Lindskog
Redaktör
lars@lalind.se

Viktor Ohlsson
Webbmaster
viktor.ohlsson@von.pp.se